

L. D. Gerharts

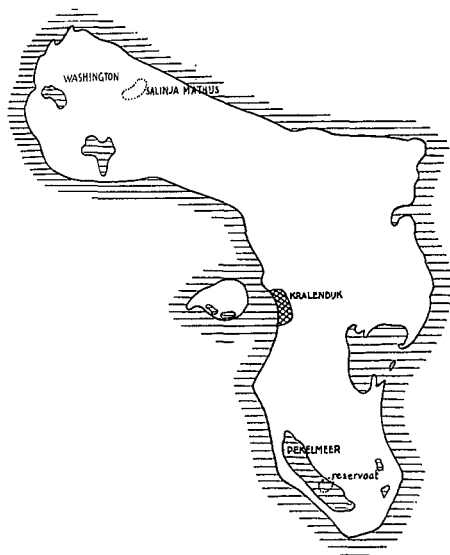
Bonaire, het Flamingo-eiland

Kerstmis 1969 bracht voor Bonaire een bijzondere surprise: de flamingos waren in het reservaat dat in het Pekelmeer in het zuidelijke deel van Bonaire werd gemaakt, voor de eerste maal in een groot aantal neergestreken. Het waren er ongeveer 1500. Bijna onmiddellijk na aankomst begonnen zij nesten te maken en zo kon men op de 1e Kerstdag zien dat er meer dan 400 vogels aan het broeden waren. Waar het waterpeil in het reservaat door een automatische pomp op de juiste hoogte wordt gehouden bestaat er goede kans dat de vogels dit reservaat tot een permanent verblijf zullen uitkiezen.

Het verblijf van de vogels op Bonaire is niet altijd ongestoord verlopen. Tijdens de wereldoorlog werden de vogels, die aan het broeden waren, herhaaldelijk gestoord door laag overvliegende vliegmachines, zodat zij ten slotte allemaal verdwenen en van 1944 tot 1947 Bonaire niet bezochten.

In januari 1966 waren er ongeveer 1300 nesten met broedende vogels en dat betekent dat er 3000 flamingo's op het eiland waren. De toeristen die herhaaldelijk naar de broedplaatsen gingen en tussen de nesten liepen om foto's van de kleine flamingo's en de eieren te maken, veroorzaakten een totale uittocht. Meer dan 1300 nesten met eieren werden verlaten en de eieren gingen verloren.

De zomer van 1966 bracht bijzondere

Bonaire - het flamingo-eiland.

zware regens. In juni en juli viel er meer dan 100 mm. In die maanden kwamen grote aantallen flamingo's terug naar het Pekelmeer. Door de medewerking van Dr. Westermann, secretaris van de Nederlandse Commissie voor Internationale Natuur-

(Zie ook de omslagtekening vervaardigd door M. J. C. Kolvoort).

bescherming, werd een bewaker aangesteld die de toeristen op een veilige afstand wist te houden. Voorts werden in het Pekelmeer borden geplaatst waarop stond aangegeven, dat de toegang tot de broedplaatsen verboden was.

In november van dat jaar waren er wederom hevige regenbuien en die gingen gepaard met een paar dagen durende westenwind. Dit veroorzaakte een zo'n hevige opstuwung van het water in het Pekelmeer, dat bijna alle nesten overstroomd werden. Honderden eieren gingen verloren. Langs de westelijke oever van het Pekelmeer werden meer dan 700 bedorven eieren, die daar aangespoeld waren, geteld.

Dit gebeurde nog enige malen. In januari was het peil van het water flink gedaald en grote stukken van het Pekelmeer begonnen weer droog te worden. Er waren toen ongeveer 1500 vogels in het Pekelmeer en de helft hiervan was op de nesten. Het broeden duurde tot juni 1967. Vele honderden jonge vogels bevolkten het meer.

Intussen had de International Salt Co. van de Verenigde Staten de bezittingen van de Zoutmij Bonaire overgenomen en men verkreeg het Pekelmeer en omgeving in erfpacht van het eilandgebied. Het doel van deze zoutmaatschappij is tot een jaarlijkse export van zeezout, groot 500.000 ton, te komen en om dit te bereiken werden grote veranderingen in het zuiden aangebracht. Dijken werden gebouwd, totaal meer dan 30 kilometer, kanalen werden gegraven, pompen werden geplaatst en toen deze plannen bekend waren vreesde men voor het voortbestaan van de Bonairiaanse flamingo. Het is te danken aan het doorzettingsvermogen van Prins Bernhard en de Nederlandse Regering en de medewerking die ondervonden werd van de directie van de Internal Salt Co. dat een bedrag van \$ 200.000,— opzij werd gezet voor het maken van een reservaat groot 50 ha in het Pekelmeer. Hoe mooi dit plan ook was, de vraag bleef bestaan: hoe zullen de fla-

mingo's dat mooie reservaat vinden? Zullen ze die nieuwe buurt willen gebruiken tot het bouwen van hun dorpen? En dit is nu met kerstmis bekend geworden. De vogels zijn terug en naar wij hopen voor een lange tijd.

Het gevaar dat de vogels thans bedreigt is niet meer het water, niet meer de wind uit het westen. Nu zijn het de toeristen, die reeds tot vlak bij de nesten geweest zijn om daar 'de foto te maken die nog niemand anders gemaakt heeft'. De heer Theilgard, de directeur van het Bonairiaanse bedrijf van de Zout Mij. heeft reeds kettingen laten spannen om te trachten de bezoekers van de broedende vogels weg te houden.

Met Dr. Westermann wordt overleg gepleegd op welke wijze de vogels in het reservaat beschermd kunnen worden.

Nadat 1969 geëindigd was met een Kerstsurprise in het zuiden van Bonaire wilde het noorden niet achterblijven.

In het noord-oosten van Bonaire ligt het natuurreservaat 'Washington'; dat in 1968 met de hulp van Nederland aangekocht werd en voor het publiek is opengesteld. In dit reservaat is een zoutvlakte, genaamd Salinja Mathijs en het is bekend dat in de dertiger jaren deze vlakte voortdurend met water bedekt was. In die tijd waren er in de Salinja Mathijs honderden flamingo's. Dankzij de overvloedige regen die in november en december 1969 gevallen is, is de Salinja Mathijs herschapen in een binnenmeer met zouthoudend water. En zo kon op 4 januari 1970 geconstateerd worden dat ook in de Salinja Mathijs de flamingo's waren teruggekeerd. Er waren er ongeveer 50.

Wij in Bonaire kunnen tevreden zijn. In de plantage 'Washington' zullen de vogels nimmer gestoord kunnen worden. Wij hopen dit zelfde te bereiken in het Pekelmeer. Wanneer dit afdoende gelukt dan kan Bonaire er zeker van zijn dat de naam Flamingo Eiland de werkelijkheid zal blijven weergeven.